

Uit het dagboek van Berend, Denemarken 1947.

Treinreis naar Kopenhagen

Door de 'Danske Tømmer Fagverbund' (bouwbond) werden in 1947 400 Nederlandse kinderen van vakbondsleden van het NVV uitgenodigd voor een lange vakantie in Denemarken.

Mijn vader was oorlogslachtoffer en lag met T.B.C. in bed. Reden waarom mijn ouders mij als drukke jongen van 11 jaar wel een poosje kwijt wilden.

Mijn moeder bracht mij op 2 juli 1947 met de trein naar Amsterdam, waar een extra trein op het Centraal station klaarstond voor de reis naar Denemarken. Het Rode Kruis regelde met een aantal zusters de organisatie. Op een groot perron werd de ogenschijnlijke chaos in goede banen geleid. Een aantal leden van de bond deelde kaartjes uit met letters die je voor je borst moest dragen, de letters kwamen overeen met de coupe's, de plaats waar de kinderen plaats moesten nemen.

Toch was het nog een hele organisatie en drukte voordat alle kinderen afscheid van ouders en kennissen hadden genomen en hun plaats in de trein hadden gevonden.

Het was ruim na de middag voordat de lange (toen nog stoomtrein) Amsterdam uittuifte voor de langste reis die de meeste kinderen tot dusver hadden gemaakt.

Samen met 5 andere jongens zat ik in een coupe, 2 jongens uit Friesland (Simon en Kornelis) en 3 jongens uit het zuiden van Nederland.

Het was 1947, nog maar 2 jaar na de 2e wereldoorlog en het treinreizen ging bij lange na niet zo snel als tegenwoordig. Via Amersfoort richting Oldenzaal ging het Duitsland in. We stonden regelmatig stil op een zijspoor omdat er dan treinen langs moesten van de normale dienstregeling.

In Duitsland waren de gevolgen van de oorlog nog duidelijk te zien. Overal puinhopen van kapot geschoten gebouwen en huizen. Bij Hannover bleven we meer dan een uur op een zijspoor staan. Duitse kinderen waren daar op de spoorbaan aan het zoeken naar stukken kolen (cooks) die van de locomotieven tussen en naast de rails waren gevallen.

Ze zagen er in mijn ogen nogal armoedig en hongerig uit maar dat viel mee. Toen ik mijn broodtrommeltje naar buiten gooide aten ze alleen de krentebollen op en gaven de rest aan de eenden in de naastgelegen sloot! Het was inmiddels al donker geworden en de Rode Kruis zusters deelden dekens uit voor de nacht. We sliepen in de coupe, 2 jongens op de grond en 2 op elke bank.

De volgende dag reisden we om ongeveer 9 uur weer verder door Noord-Duitsland waar vooral in en bij Hamburg alles plat lag. Zoals we konden zien waren de wegen wel schoon maar van de bebouwing was niet veel meer over.

We kwamen in Denemarken aan op Zuid-Jutland bij Padborg de grens over. Het was een enorm verschil met Duitsland, Treinreis naar Kopenhagen.

Prachtige heuvelachtige Landschappen met daartussen witgeschilderde boerdrijtjes met rode daken. Na een paar uur kwamen we over een geweldig grote brug, de Lillebaeltbro (kleine belt brug) over de Kleine belt, tussen Jutland en Funen.

Zo nu en dan stopte de trein weer op stations om jongens en meisjes uit te laten die werden afgehaald door de toekomstige pleegouders.

Over Funen aangekomen kwamen we bij de haven van Nyborg. Nu moesten we de Grote Belt oversteken, dat ging met een grote veerboot.

De trein werd hier op de veerboot geladen, wat gepaard ging met ontzettende piepende en knarsende geluiden.

Toen de trein eindelijk helemaal op de boot stond en wij afvaardigen, mochten wij aan dek om een luchtje te scheppen en naar de zeemeeuwen te kijken. We voerden de meeuwen met ons laatste brood. De brutale vogels scheerden vlak langs onze handen en pikten zo het brood uit onze handen.

Na ruim een uur varen werd de trein weer van de boot gereden, gekoppeld en ging de reis verder over het eiland Zeeland naar Kopenhagen. Ook nu ging de reis niet erg vlot, we stopten vaak op stations om kinderen uit te laten stappen, maar ook op zijsporen en laadplaatsen voor kolen op de locomotief.

Het begon al wat schemerig te worden toen we in Kopenhagen aankwamen. Op het station stonden heel veel mensen te wachten om hun toekomstige pleegkinderen af te halen. De namen van de kinderen werden door de zusters één voor één afgeroepen en werden meegenomen door de pleegouders.

Toen mijn naam werd afgeroepen kwam er niemand opdagen. Als laatste bleef ik zeker een kwartier zitten toen een kleine man aan kwam hollen van een ander perron. Hij verontschuldigde zich, rende op mij af en vloog mij om de hals. Hij praatte druk gebarend, zei dat ik Onkel Eli tegen hem moest zeggen. Ik nam afscheid van de zusters en Onkel Eli nam mij mee in een andere trein naar Virum, waar de familie Fauery woonde.

Na ongeveer 20 minuten kwamen we in Virum aan; het huis, een flatwoning, was vlak bij het station en daar aangekomen werd ik hartelijk ontvangen door de rest van de familie; Tante Maren, de vrouw des huizes, Svend, 22 jaar de oudste zoon en Arne de tweede zoon, 20 jaar. Er was nog een dochter Margrethe, van 17 jaar maar die was met vakantie zoals begreep van Onkel Eli, die een beetje plat Duits met mij sprak, wat ik wel begreep.

Tante Maren begreep dat ik geweldige honger had na de lange reis want ik kreeg een geweldige maaltijd voorgeschoteld; een reuze gehaktbal, aardappels, komkommer met uitjes en een lekker toetje van ymer, een soort yoghurt. Toen ik dat op had was ik zo moe dat ik bijna van mijn stoel viel. Gauw naar bed en ik sliep als een roos!

Franck

De eerste dag in Denemarken werd ik om half negen wakker. Omdat het huis van mijn pleeggezin vlak bij het station stond hoorde ik de stoomtrein al een paar keer fluiten.

Virum had een eigen station. Het is een plaats in de gemeente Lyngby die tegen Kopenhagen aangrenst. Ik had er nog weinig van gezien, maar uit het raam kijkend leek het mij een dorp met veel bos en mooie straten.

Nadat ik mij had gewassen ging ik naar de keuken; ik rook versgebakken brood. Tante Maren bakte altijd haar eigen brood. De mannen waren aan het werk en ik at een broodje met mijn pleegmoeder. Voor mij was ze moeilijk te verstaan want ze kwam uit een andere streek dan haar man, die geboren was vlak bij de Duitse grens.

Er werd gebeld en voor de deur stond een jongen van mijn leeftijd: Franck, van de bovenburen. Dat begreep ik zo'n beetje. Hij vroeg mij iets wat ik niet begreep, maar Tante Maren had een woordenboekje Deens-Nederlands, hij vroeg of ik mee ging fietsen. Ik reed op een oude damesfiets met hem mee door het bos naar een plaatsje verderop, naar Holte. Hij moest daar enkele boodschappen doen voor zijn moeder. Nadat we de winkels hadden bezocht reden wij met grote snelheid door het bos weer naar 'huis'.

Ik had een 'vriend' in Denemarken, Franck, hij was een bijzonder aardige en zorgzame 'broer',

die mij de hele vakantie begeleidde, mij wat Deens leerde, en corrigeerde als ik fouten maakte. Franck praatte rustig en duidelijk als een echte leraar. (Wat hij later ook werd; ik heb na bijna 70 jaar nog altijd contact met hem). Het viel mij op dat veel woorden en uitspraak overeen kwam met het plat Gronings. Daarom ging ik, als wij samen babbelden vaak over op mijn Gronings. s'Middags maakte ik kennis met de Deense vriend van Franck, Ule, (Oele) Samen met enkele andere buurtjongens traptten wij nog een balletje. Na het avondeten vertelde Onkel Eli dat ik de kladblaadjes, waar ik de dagelijkse gebeurtenissen opschreef, moest vervangen door een echt 'dagboekje'; hij had er al een voor mij gekocht. Dat werd het boekje waar ik nu uit vertel. Onkel Eli stelde verder voor om elk weekend een plan te maken om op zaterdag of zondag een bezienswaardigheid te bezoeken om zodoende wat over Denemarken te kunnen vertellen als ik terug was in Nederland. Natuurlijk begreep ik niet alles wat er gezegd werd maar het meeste was mij wel duidelijk.

Naar de dierentuin in Kopenhagen

Met de jongste zoon Arne en zijn verloofde Ingrid gingen Franck en ik een dagje naar de dierentuin in Kopenhagen. Met de trein vanaf het station in Virum, wat ik echter vanuit Virum nog niet had meegemaakt; na een paar kilometer dook de trein ondergronds. De lampjes gingen aan tot het hoofdstation in Kopenhagen. We kwamen uit de diepte met een lange trap naar boven midden in de stad. Wandelen in een grote stad op zondag was voor mij al een hele belevenis, maar de grote dierentuin was werkelijk indrukwekkend. In Emmen was ik wel eens met mijn ouders in de dierentuin geweest maar deze was vele malen groter.

Apen, tientallen van heel groot tot piepklein, leeuwen, tijgers, olifanten, krokodillen, een grote afdeling in een kelder met allerlei vissen groot en klein in een groot waterbassin. Ook bijzonder was de kas met bloemen en vlinders die ik werkelijk nog nooit had gezien. In het park met gewone dieren als geiten, koeien uit alle landen, paarden van groot tot zeer klein voerden we de dieren met het brood wat we meegenomen hadden.

In het park aten we ook ons brood op dat we meegekregen hadden van Tante Maren. Het was prachtig weer en het werd in de dierentuin steeds drukker. Midden in het park stond een grote uitkijktoren van meer dan vijftig meter hoog. Je kon met een lift omhoog, maar het was zo druk dat we behoorlijk lang in de rij moesten staan voordat we mee omhoog konden. Maar het uitzicht op de toren toen we boven waren, was de moeite dubbel en dwars waard. We konden niet alleen de hele dierentuin overzien maar ook een groot deel van de stad.

Het was al laat in de middag toen we weer uit de dierentuin vertrokken. Franck en ik waren zo moe dat we in de trein naar Virum al in slaap vielen. Thuis gekomen wachtte een warme maaltijd, daarna in bed, ik sliep direct in.

Tellen in het Deens

Toen ik al enkele weken in Denemarken was, moest ik vaker voor Tante Maren boodschappen doen. Veel woorden kon ik al verstaan, maar het tellen was voor mij een groot probleem. De meisjes in de plaatselijke winkels hadden al gauw in de gaten dat ik geen Deense jongen was en telden mij uitgebreid voor hoeveel geld ik terug kreeg. Eerlijk gezegd; ik kon er in het begin geen touw aan vast knopen. Van 1 (en) tot 10 (ti) was te begrijpen en ook 20 (tyve), 30 (trediv) 40 (fyre) ging niet moeilijk, dat ging met 10 omhoog. Maar als je bij 50 (halvtreds) komt zeggen ze geen femti, dus 5 keer 10 maar zoveel als 2 en 1/2 keer 20 = 50. Dus 50 is 2 en 1/2 keer 20; (halvtreds) je zou kunnen zeggen, de derde 20 half.

Zo ook 60, 3 keer 20, 70 is 3 en 1/2 keer 20, (halvfjerds) ,de vierde 20 half. 80 (fiers) ofwel 4 keer 20 en 90 (halvfems) 4 en 1/2 keer 20. honderd is gewoon weer honderd.

Denen zijn erg behoudend, de berekening vanuit 20 komt waarschijnlijk uit de middeleeuwen, toen een sjilling een ' twintigje' was.

Toen wij in Nederland voor de tweede wereldoorlog nog guldens, maar ook 1/2 centen , 2 en 1/2 centen, vierkante stuivers, dubbeltjes en kwartjes, hadden, werd ook veel gerekend vanuit stuivers. (5 cent) Als iets een halve kwartje koste zei mijn grootmoeder, (derde halfstuiver), zei sprak ook nooit van 15 cent maar van (driestuiver) 20 cent was (2 duppies) en 35 cent, (zevenstuiver).

Later toen ik nog vaak in Denemarken kwam heb ik dat tellen wat beter begrepen, maar de uitspraak is nog altijd moeilijk en ook moeilijk te verstaan!

Een dagje in Kopenhagen. Springvandet den Den Lille Havn Fru.(Fontein en De kleine haven zeemeermin.) Amager.

Die zondag ging ik met 'broer' Peter en Onkel Eli na het ontbijt nog een dagje naar Kopenhagen. Omdat het de bedoeling was een fikse stadswandeling te maken, gingen de dames niet mee.

Vanaf het station in Kopenhagen wandelden we eerst naar het koninklijk paleis waar juist de aflossing van de wacht bezig was. Het paleis van de koning vond ik lang niet zo mooi als paleis Soesdijk van onze koningin, die ik overigens alleen kende van een foto.

De soldaten van de wacht in donkerblauwe uniformen met enorme beremutsen werkten een hele seremonie af voor de talrijke aanwezigen rond het plein.

Na een lange wandeling naar de haven kwamen we bij het water; ik moest, volgens Onkel Eli het wereldberoemde beeld van Den Lille Havn Fru (De kleine haven vrouw) zien. Aan de waterkant stonden veel mensen in het water ter kijken, maar ik zag niks bijzonders. Mijn aandacht ging vooral uit naar een grote fontein, die iets verderop stond. Vier levensgrote ossen trokken een Romeinse strijdswagen met op de bok een woeste naakte koetsier met zweep, omhoog naar een stenen berg! Overal spoot water met grote kracht uit de neuzen, de oren van de ossen en verder ook rondom en achter bij wagen en de koetsier.

Het was een en al beweging en woestenij om het geheel.

Toen ik om mij heen keek zag ik Onkel Eli en broer Peter aan de kant van het water staan. Ik liep er naar toe en toen zag ik pas wat er aan de hand was.

Een heel klein zeemeerminnetje van nog geen meter hoog op een platte steen in het water. Leuk om te zien , maar ik vond de Springwand, waar iedereen achteloos voorbij liep, vele malen mooier en indrukwekkender.

Amager

In een cafeetje gingen we wat eten en drinken; ik had behoorlijk honger en dorst. We aten een soort uitsmijter met ei en zoute spek. De mannen dronken ieder twee grote flessen bier en ik een flesje limonade.

Onkel Eli vertelde een verhaal; Koning Christian de 4e van Denemarken die leefde in de tijd van zeevaarders en ontdekkingsreizigers. (1500/1600). Net als de Nederlanders waren de Deense zeelieden langdurig op zee in hun zeilschepen. In Nederland was het de tijd van

Koning Willem de 1e, Christian 4e en Willem 1e waren goed bevriend en het viel hun op dat de Nedelandse zeelieden veel minder last hadden van scheurbuik dan de Deense. Het moest haast wel aan de voeding liggen; de Nederlanders kregen veel meer verse groenten onderweg dan de Denen en dus ook veel meer vitaminen! De groentekwekers uit het Westland brachten grote hoeveelheden komkommers, rode en witte kolen en andere houdbare groenten en fruit aan boord van de vertrekkende schepen. Omdat Denemarken bijna geen groentekwekers kende, kwamen beide koningen overeen dat een aantal Nederlandse kwekers met gezinnen in Denemarken zouden komen om de Denen het groente kweken te leren. De kwekers kregen land op een klein schiereilandje bij Kopenhagen. De Nederlandse gezinnen bleven enkele generaties op Amager; ze hielden hun eigen kerk en geloof en begraafplaats. Na dit verhaal nam Onkel Eli ons mee naar deze begraafplaats, een volledig ommuurde, beschermd stuk grond. Wij maakten een korte wandeling op het kerkhofje; ik las namen als Jan Kip, Jansen, Marie Damen, Piet Vis en vele andere, duidelijk Nederlandse namen. Op de terugreis heb ik nog lang nagedacht over het verhaal en hetgeen ik heb gezien!

Fru Kölle (mvr. Kulle)

In een week dat de kinderen uit de buurt van school met vakantie waren, verveelde ik mij wat. Svend de oudste zoon van mijn pleeggezin was melkboer. (milkeman) Hij had een route helemaal door Virum; ook in de Villawijk in de buurt. s'Morgens vroeg ging hij om zes uur al naar de melkfabriek om zijn melkproducten te halen hij was om ongeveer half negen weer thuis om een broodje te eten en ging daarna op stap om te venten.

Omdat hij zag dat ik mij verveelde, vroeg hij mij om hem te helpen met het uitventen van de melkprducten. Hij had een soort bakfiets op twee wielen, ongeveer zoals sommige mensen nu hebben om de kinderen naar school te brengen, maar dan met een grotere bak. Het leek mij wel wat en zodoende vente ik melk in de straten van Virum.

Met een stalen mandje belde ik aan bij de deuren en de huisvrouwen pakten wat ze nodig hadden en betaalden contant. In de Villawijk kwam meestal een dienstmeisje bij de deur. Bij één van die Villa's kwam een meisje bij de deur die vaak een praatje met mij maakte. Omdat ik het gewone Deens al een beetje verstond, kwam na een paar dagen de mevrouw des huises bij ons staan. Ze vroeg mij waar ik vandaan kwam en ik vertelde dat ik van Holland kwam en bij de familie Faueryby logeerde. Ik ging weg maar de volgende dag vroeg ze mij of ik binnen wilde komen om een kopje thee te drinken en een praatje te maken. Ik had natuurlijk weinig tijd want Svend stond op mij te wachten, maar we maakten een afspraak om a.s.

zaterdagmiddag te komen om nader kennis te maken.

Zo kwam ik in contact Fru Kölle; ze woonde met haar man in een prachtige grote villa. Haar man werkte in Kopenhagen als directeur van een fabriek. Bij de villa was een mooie grote tuin met gazons, bessenstruiken en fruitbomen. Ik hielp haar een paar keer met het plukken van bessen en fruit. Ze vroeg mij van alles over Holland, mijn school en mijn familie.

Wat ik niet wist: Zij schreef een brief aan mijn ouders in Muntendam dat ze mij wel wilde adopteren. Zij zou zorgen dat ik een goede opleiding kreeg en zij zou ook zorgen voor een goede toekomst!

Later, toen mijn ouders de brief hadden gelezen (met behulp van een nicht die goed Deens spreekt en leest) schreven ze haar terug dat hier geen sprake van kon zijn!

Ik werd dit alles gewaar van mijn pleegouders! Het contact met Fru Kölle werd daarna verbroken. Vlak voordat ik terug naar huis in Muntendam ging, kreeg ik een boekje over

Denemarken van het dienstmeisje overhandigd; Het boekje (Danmarkbogen 1947) heb ik nog altijd!

Tivoli

Tivoli in Kopenhagen is een wereldberoemd pret-en speelpark met tientallen attracties midden in de stad. Met Arne en zijn verloofde Ingse gingen Franck en ik een hele dag naar Tivoli. Als je binnenkomt word je allereerst verrast met live muziek. Een groepje muzikanten spelen melodien uit heel Europa. Het zijn steeds andere groepen; deze zondag waren het een groep Belgen met trompetten, trombones, violen een harmonica en een contrabas. Het park was opgesmukt met veel bloemen en waterpartijen waar orgelmuziek uit kwam. Opvallend was de prachtige chineese toren waar allerlei voorwerpen en etenswaren uit china te koop waren.

Het meest spectaculair was voor mij de Rusjebane (Roesjebaan). Het is een smalspoorbaan met zeer grote hoogteverschillen. Arne kocht 3 kaartjes, Ingse durfde niet mee, ze had al eerder een rit gemaakt en was voor altijd genezen!

Ik moest ook wel even nadenken of ik meedurfde, je zag de mensen die al een ritje gemaakt hadden met spierwitte koppen uit de karretjes stappen. Sommigen kokhalsden en moesten overgeven. Maar na een paar minuten stapten Arne, Franck en ik, toch in. De open karretjes rijden vanzelf van een hoogte met een duizelingwekkende vaart naar beneden in een dal. Daarbij heb je het gevoel dat je maag in je keel komt en je kop van je romp vliegt!! Na een ritje van nog geen 10 minuten waren we alledrie wel eerst een kwartier van de kaart en moesten op een bankje bijkomen.

Na het eten van een boterham en een glaasje limonade gingen we verder. We stapten in een ballon die met een vliegende vaart rondging; mannen aan de zijkant wierpen de ballon in de lucht dan ging het omhoog en dan weer omlaag.

Ook hier had je maag het weer goed te verduren en hadden we meer dan genoeg van van het draaien en op en neer vliegen.

Bij een vertelclown kon je op bankjes gaan zitten in een kring rond de clown. Hij vertelde verhaaltjes van de beroemde Deense schrijver H.C.Andersen. Omdat het natuurlijk in het Deens was, begreep ik er niet zo veel van. Toen ik aan het eind van een verhaal vroeg of hij het ook in het Hollands kon, zei hij; goedendag jongen, daar moest ik het mee doen. Wel leuk was een soort houten loopbaan, je stapte er op, begon te lopen maar je kwam niet vooruit. Toch kwam je voor je gevoel op een hoogte en dan ging je met een vaartje naar beneden! Je was dan weer op dezelfde plaats; ik begreep niet hoe het werkte, maar dat was schijnbaar ook de bedoeling.

We zijn de hele dag in Tivoli geweest. Het was prachtig weer en het verveelde mij aan het eind van de dag nog lang niet.

Later toen we met onze eigen kinderen in Denemarken waren, was het altijd weer een leuke dag in Tivoli.

Frokost en smørebrød

Peter, een broer van Onkel Eli, was voor de tweede wereldoorlog naar Noorwegen gegaan om daar te werken. Hij was in 12 jaar niet in Denemarken geweest en kwam nu op bezoek. Op een zaterdagmorgen haalden wij hem en zijn vrouw af van het station. Toen we weer thuis kwamen had Tante Maren de tafel gedekt voor de frokost, een Deense uitgebreide lunch. Er

werd vooraf door de mannen een snaps en een øl (aquavit en bier) gedronken, de dames en ik kregen limonade. De snaps werd gedronken uit kleine glaasjes (vingerhoedjes) die moest in een keer achterover geslagen worden, het bier dronken ze zo uit de fles, ze waren immers beide bouwvakkers! Tijdens het drinken werd er meerdere malen luid geproost. (Skool) Het eten bestond hoofdzakelijk uit kleine stukjes ietwat zure roggebrood en witbrood met roomboter (smør), met daarop verschillende soorten vis, vlees en pastij. Dit noemen de Denen het smørebrød. Tussendoor werd ook nog een warm hapje, een gehaktbal of frikandel geserveerd.

Ik had zo'n frokost nog niet eerder meegemaakt maar het was erg lekker en gezellig; het duurde tot ver in de middag. Daarna vielen de beide broers op de bank in slaap en de dames en ik gingen afwassen.

Fure Sø, Virum Skole, Terug naar huis

Half augustus moesten de buurtkinderen weer naar school, terwijl ik pas op 2 september weer naar Muntendam zou gaan. Mijn pleegouders vonden dat wel een probleem, want om ruim twee weken lang wat om te lummelen was natuurlijk niets.

Franck kwam met het idee om het schoolhoofd van de Virumskole te vragen of ik niet met hem naar school mocht voor die twee weken. Het schoolhoofd vond het geen probleem, als ik het leuk zou vinden en de taal geen probleem was voor mij. Ik had er wel zin in en zo kwam het dat ik in augustus op de Virumskole kwam in een klas met jongens en meisjes van mijn leeftijd.

De maandag daarop was er direct een zwemles in Fure Sø, een bergmeertje op een kwartier fietsen van ons 'huis'. Om zeven uur s'morgens fietsten we met een groot aantal jongens en meisjes naar het meer. Gezamenlijk kleden we ons uit in een groot hok aan de kant van het meer. De hele groep rende daarna spiernaakt uit het hok in het water. Het was koud maar daar waren we snel aan gewend. De meeste kinderen konden net als ik al redelijk goed schoolslag. Ze waren nu bezig met rugslag en dat kwam voor mij goed uit;

Een bijzonder prettige omstandigheid voor mij was; de zwemleraar Hr. Nielsen sprak redelijk Nederlands, hij kwam vaak in 'Holland', zoals hij zei. In een paar lessen leerde ik de rugslag en ook nog het begin van reddingszwemmen; hij noemde mij de Hollander.

Virum Skole

In de klas, die om 8 uur begon, kon ik natuurlijk niet alles direct verstaan, maar ik kon toch wel meekomen. Het rekenen was geen probleem ($5 \times 6 = 30$, ook hier) Taal en schrijven was wel een probleem, net als de uitleg van de leraar. Toch heb na een week ook nog een soort opstel gemaakt.

Gymnastiek was erg fijn, ook al omdat de jongens een voetbalelftal hadden die tegen elkaar oefenden. Omdat ik in Muntendam ook in de B- adspiranten speelde was het voor mij de manier om er beter tussen te komen. De normale omgangstaal was voor mij steeds minder een probleem.

Terug naar Muntendam

Na de twee weken op school die letterlijk omvlogen, was het voor mij alleen nog het

voorbereiden op de terugreis en het afscheid.

Het waren voor mij 10 prachtige weken, ik heb heel veel geleerd van alle mensen om mij heen, die hun uiterste best gedaan hebben om mij de mooiste vakantie van mijn jeugd te bezorgen! Denemarken is mijn tweede vaderland geworden. Wij, mijn vrouw en ik onze kinderen en onze ouders zijn in de loop van tientallen jaren vele malen teruggeweest en gastvrij ontvangen. Ook de familie Fauerby, de kinderen en kleinkinderen zijn een paar keer hier in Muntendam geweest, evenals mijn Deense vriend Franck. Met Franck, die nu ook 80 jaar is net als ik, en een kleindochter van mijn pleegouders heb ik nog steeds mailcontact. Deens schrijven en praten gaat mij nog redelijk af!!

Op 2 september 1947 brachten Tante Maren, Onkel Eli en Franck mij naar het station in Kopenhagen. Ondanks het feit dat ik blij was weer naar huis in Muntendam te gaan, was het toch heel emotioneel om afscheid te nemen. De treinreis terug ging veel sneller dan de heenreis. Het viel mij toen op dat de kinderen ook onderling veel Deense woorden gebruikten. Mijn moeder stond op het hoofdstation in Amsterdam op mij te wachten; ook tegen haar begon ik in het Deens te praten, ik had in meer dan 10 weken geen woord Gronings gesproken!! Maar er is geen taal wat weer sneller went dan mijn geliefde Grunnings.

Berend Hooijer